

Startside>Domstolsprocedurer>Civilretlige sager>Hvilket lands domstol er ansvarlig?

Den originale sprogudgave af denne side [es](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

spansk

Swipe to change

Hvilket lands domstol er ansvarlig?**Spanien****1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?**

Det princip, der ligger til grund for domstolssystemet i Spanien, er princippet om retslig enhed. De eneste undtagelser herfra er militærdomstolenes kompetence i krigstid og i tilfælde af belejring og forfatningsdomstolens kompetence (*Tribunal Constitucional*) som den ultimative garant for de grundlæggende rettigheder og offentlige frihedsrettigheder ved indgivelse af en begæring om håndhævelse af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder (*recurso de amparo*).

Domstolssystemet omfatter i øvrigt fire typer domstole, nemlig de civile domstole, straffedomstolene, forvaltningsdomstolene og arbejdsretterne.

De civile domstoles omdrejningspunkt er retten i første instans (*Juzgado de Primera Instancia*), som behandler civile tvister i første instans og sager, der ikke udtrykkeligt er henlagt til en anden ret. Retten i første instans kan derfor beskrives som den almindelige domstol.

De civile domstole omfatter familiedomstolene (*Juzgados de Familia*), som er domstole i første instans. De steder, hvor der findes familiedomstole (generelt i de større befolkningscentre), behandler de familieretlige tvister vedrørende omstødelse af ægteskab, separation og skilsmisse, forhold mellem forældre og børn og beskyttelse af personer med begrænset retlig handleevne. Når der er anlagt en straffesag mod en af parterne ved en domstol, der behandler sager om vold mod kvinder (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), er denne ret også kompetent i sådanne civile sager.

Det civilretlige system omfatter endvidere handelsretter (*Juzgados de lo Mercantil*) og domstole for sager vedrørende EU-varemærker (*Juzgados de Marca Comunitaria*), der betegnes som specialretter.

Arbejdsretterne (*Juzgados de lo Social*) behandler arbejdsretlige sager. Det kan f.eks. være individuelle tvister mellem arbejdstagere og arbejdsgivere vedrørende arbejdskontrakter, kollektive overenskomster, socialsikringskrav og krav mod staten, når denne er ansvarlig ifølge arbejdslovgivningen.

Straffedomstolene behandler sager inden for det strafferetlige system.

Ifølge spansk lovgivning kan civile krav, der udspringer af en strafbar handling, dog behandles sammen med straffesagen. I så fald fastsætter straffedomstolen det erstatningsbeløb, der skal betales for den skade, som den strafbare handling har forårsaget. Hvis ikke skadelidte fremsætter et civilt krav, fremsættes det af den offentlige anklager på skadelidtes vegne, medmindre skadelidte udtrykkeligt har givet afkald på retten til at fremsætte et civilt krav i straffesagen.

Endelig efterprøver forvaltningsdomstolene lovligheden af de offentlige myndigheders handlinger og behandler økonomiske krav (*reclamaciones de responsabilidad patrimonial*), der fremsættes mod disse.

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Se svarene nedenfor.

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

I Spanien skelnes der ikke mellem de forskellige domstole i første instans med hensyn til kravenes størrelse eller relevansen af de sager, de må behandle, og ingen domstol i første instans behandler appeller af afgørelser truffet af andre domstole i første instans. Appeller i civile sager behandles altid af provinsdomstolene (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

På retsområdet er Spanien inddelt geografisk i kommuner, distrikter, provinser og autonome regioner. Et distrikt er en territorial enhed, som omfatter en eller flere nabokommuner inden for samme provins. Det er den væsentligste territoriale opdeling, da det er det område, hvor domstolene i første instans er kompetente. (Der findes yderligere oplysninger på justitsministeriets websted på mjusticia.gob.es.)

Når det er nødvendigt af hensyn til antallet af sager, findes der mere end én domstol af samme type. Det er nu tilfældet i de fleste byer. Domstolene er nummereret fortløbende alt efter datoen for deres oprettelse.

Alle disse domstole er i princippet kompetente i de samme sager, og arbejdet fordeles mellem dem ud fra interne regler for tildeling. I nogle tilfælde kan tildelingsreglerne dog anvendes til at fordele forskellige typer sager mellem forskellige domstole inden for det samme distrikt.

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Når der ikke foreligger nogen aftale eller ufravigelige regler, er den grundlæggende regel den, at den kompetente ret er retten i første instans i det distrikt, hvor sagsøgte har bopæl eller opholdssted, hvis ikke sagsøgte har nogen bopæl. Hvis sagsøgte hverken har bopæl eller opholdssted i Spanien, er den kompetente ret retten i første instans i det distrikt, hvor sagsøgte befinder sig eller senest har opholdt sig. Når ingen af disse kriterier er opfyldt, kan sagsøger anlægge sagen ved retten i første instans i det distrikt, hvor han eller hun selv har bopæl.

I denne forbindelse:

kan søgsmål mod virksomhedsejere og erhvervsdrivende, som vedrører deres virksomhed eller erhvervsaktivitet, også indbringes på det sted, hvor de udøver deres aktivitet, efter sagsøgers eget valg

kan søgsmål mod juridiske personer også indbringes på det sted, hvor den situation eller det retsforhold, der er genstand for søgsmålet, opstod eller vil få virkning, under forudsætning af at den juridiske person har en afdeling eller en repræsentant på stedet.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen**2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgte hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?**

Generelt lader det aktuelle spanske retssystem det ikke være op til sagsøger at vælge den stedligt kompetente ret. Det sker kun i følgende tilfælde:

- Søgsmål om krav vedrørende fast ejendom, som involverer enten flere ejendomme eller en ejendom, der ligger i forskellige distrikter: I sådanne sager kan sagsøger vælge, i hvilket distrikt han eller hun vil indbringe søgsmålet for den kompetente ret.

- Søgsmål med henblik på at få forelagt og godkendt regnskaber af dem, der er ansvarlige for at forvalte en anden parts aktiver, hvis ikke det ligger fast, hvor regnskaberne skal forelægges: I sådanne sager kan sagsøger vælge mellem sagsøgtes bopæl og det sted, hvor aktiverne forvaltes.
- Arveretlige tvister: Sagsøger kan vælge mellem domstolene på det sted, hvor afdøde havde sin sidste bopæl i Spanien, og domstolene på det sted, hvor størstedelen af boet befinder sig.
- Søgsmål vedrørende intellektuel ejendomsret: Sagsøger kan vælge mellem domstolene på følgende steder: det sted, hvor krænkelsen opstod, hvor krænkelsen ifølge umiddelbart overbevisende bevismateriale fandt sted, eller hvor der forefindes ulovlige kopier.
- Sager vedrørende illoyal konkurrence, hvor sagsøgte ikke har hverken virksomhed, bopæl eller opholdssted i Spanien: I disse sager kan sagsøger vælge enten det sted, hvor den illoyale konkurrence fandt sted, eller det sted, hvor virkningerne kan mærkes.
- Krav, der udelukkende vedrører forældremyndighed over mindreårige eller krav om underholdsbidrag indgivet af en forælder mod den anden på en mindreårigs vegne, hvor forældrene opholder sig i forskellige distrikter: I disse sager kan sagsøger enten vælge retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl, eller på det sted, hvor barnet opholder sig.
- Generelt kan søgsmål vedrørende udøvelsen af individuelle forbruger- eller brugerrettigheder behandles af retten på det sted, hvor forbrugeren, brugeren eller sagsøgte har bopæl, efter forbrugers eget valg.

2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?

Der foreligger ufravigelige regler om, at sagsøger i følgende tilfælde skal anlægge sagen ved en anden ret end retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl. I disse sager kan parterne hverken udtrykkeligt eller stiltiende vælge værneting ved en bestemt ret:

- Tinglige rettigheder eller lejeindtægter hidrørende fra fast ejendom og sager vedrørende etageejendomme, lejligheder eller områder, der udelukkende ejes af forskellige personer (*propiedad horizontal*): De kompetente domstole er domstolene i det distrikt, hvor ejendommen er beliggende.
- Arveretlige sager: De kompetente domstole er enten domstolene på det sted, hvor afdøde sidst havde bopæl i Spanien, eller hvor størstedelen af boet befinder sig, efter sagsøgers eget valg.
- Sager vedrørende bistand til eller repræsentation af personer uden retlig handleevne: Sådanne sager behandles af retten på det sted, hvor den pågældende har bopæl.
- Beskyttelse af grundlæggende rettigheder ved de civile domstole: Disse sager behandles af retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl, eller, såfremt sagsøger ikke har bopæl i Spanien, på det sted, hvor den handling, der krænkede den pågældende rettighed, fandt sted.
- Erstatningskrav i forbindelse med brug af motorkøretøjer: Den kompetente ret er retten på det sted, hvor skaden opstod.
- Indsigelser i forbindelse med virksomhedsafvikling: Den kompetente ret er retten på det sted, hvor virksomheden har hjemsted.
- Søgsmål med henblik på at få fastslået, at almindelige kontraktbetingelser og -vilkår ikke er en del af en kontrakt, eller at et kontraktvilkår er ugyldigt: Den kompetente ret er retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl.
- Søgsmål med henblik på opnåelse af en erklæring om, at visse standardkontraktvilkår skal ophæves eller trækkes tilbage, når sagsøgte ikke har virksomhed eller bopæl i Spanien: I disse sager er den kompetente ret retten på det sted, hvor kontrakten blev indgået.
- Søgsmål med henblik på tilsidesættelse af standardkontraktvilkår i forbrugernes eller brugernes kollektive eller fælles interesse, når sagsøgte ikke har virksomhed eller bopæl i Spanien: I disse sager er den kompetente ret retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl.
- Søgsmål med henblik på at få en af nedenstående til at overholde sine forpligtelser: et forsikringsselskab, en, der har solgt løsøre til en anden på kredit eller finansieret købet af sådant løsøre, eller en, der offentligt har tilbudt løsøre eller tjenesteydelser, som en anden har accepteret. I disse sager er den kompetente ret retten på det sted, hvor sagsøger har bopæl.
- Tredjemandsindsigelse mod udlæg i fast ejendom: Den kompetente ret er retten på det sted, hvor den person, der begærede udlægget foretaget, har bopæl.
- Begæringer om separation, ægteskabs omstødelse eller skilsmisse: Den kompetente ret er familiedomstolen eller, når der ikke er nogen familiedomstol, retten i første instans på det sted, hvor ægtefællernes fælles hjem ligger. Når der ikke er noget fælles hjem, er den kompetente ret retten på det sted, hvor enten det sidste fælles hjem eller den anden ægtefælles bopæl ligger. Når et sådant hjem eller en sådan bopæl ikke findes, er den kompetente ret retten på det sted, hvor den fysiske person har bopæl. Når der indgives en begæring efter gensidig aftale, er den kompetente ret retten på det sted, hvor det sidste fælles hjem eller en af ægtefællernes bopæl ligger.
- Krav, som udelukkende vedrører forældremyndighed over en mindreårig, eller krav om underholdsbidrag indbragt af en forælder mod den anden forælder på vegne af en mindreårig: Den kompetente ret er retten på det sted, hvor forældrene sidst havde et fælles hjem. Når forældrene bor i forskellige distrikter, kan sagsøger vælge mellem retten på det sted, hvor sagsøgte har bopæl, og retten på det sted, hvor barnet opholder sig.

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Som udgangspunkt er det muligt at fravige reglerne om stedlig kompetence i Spanien, hvilket vil sige, at sagens parter enten udtrykkeligt eller stiltiende kan vælge domstolene i et bestemt distrikt, under forudsætning af at de pågældende domstole er sagligt kompetente i sagen.

Udtrykkeligt valg finder sted, når de berørte parter indgår en udtrykkelig aftale om det distrikt, hvis domstole de vælger.

Stiltiende valg finder sted i følgende tilfælde:

- For sagsøgers vedkommende blot ved at indgive en begæring til domstolene i et bestemt distrikt og ved at fremsætte et krav eller en begæring eller anmodning, der skal indgives til den ret, der har kompetence til at behandle kravet.
- For sagsøgtes vedkommende når han eller hun har givet møde og efterfølgende iværksætter et formelt skridt, som ikke består i rettidig indgivelse af en begæring i behørig form for at bestride rettens kompetence.

Alle ændringer efter retssagens indledning af parternes bopæl, det sted, hvor sagsgenstanden befinder sig, eller formålet med retssagen ændrer ikke på domstolenes kompetence, som bestemmes ud fra de forhold, der forelå, da retssagen blev indledt (*Perpetuatio Iurisdictionis*).

Dog gælder følgende:

Udtrykkeligt valg er ikke tilladt i standardkontrakter, kontrakter, hvor en af parterne gennemtvinger sine almindelige betingelser og vilkår, og forbruger-/bruger aftaler. Stiltiende valg er dog en mulighed i disse sager.

Valg er ikke muligt, når der ved lov fastsættes ufravigelige regler om domstolenes stedlige kompetence.

Valg er ikke tilladt i hastesager, sager om betalingspåbud og sager om opfyldelse af fordringer.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

De særlige domstole i Spanien omfatter de nedenfor nævnte domstole.

Familiedomstolene, som er domstole i første instans. De steder, hvor der findes familiedomstole (generelt i de større befolkningscentre), har disse enekompetence i familiesager. De behandler mere specifikt sager vedrørende:

separation, omstødelse af ægteskab og skilsmisse samt udøvelse af forældreansvar over mindreårige.

Reglerne om stedlig kompetence er de samme som dem, der finder anvendelse på de domstole i første instans, der behandler familieretlige sager, når der ikke findes en særlig familiedomstol i det pågældende distrikt.

Arbejdsretterne behandler arbejdsretlige krav. Det kan f.eks. være individuelle tvister mellem arbejdstagere og arbejdsgivere i forbindelse med arbejdskontrakter, kollektive overenskomster, socialsikringskrav og krav mod staten, når denne er ansvarlig ifølge arbejdslovgivningen.

Den almindelige regel er, at den stedlige kompetence tilkommer retten på det sted, hvor arbejdstageren udfører sit arbejde, eller hvor sagsøgte har bopæl, efter sagsøgers eget valg.

Handelsretterne opererer i provinserne og behandler handelstvister.

Disse retter behandler alle former for konkurssager, bortset fra de sager, hvor fallenten er en fysisk person, som ikke er erhvervsdrivende. Sådanne sager behandles af de almindelige domstole i første instans.

Derudover behandler de relaterede sager om følgende spørgsmål:

Civile sager (*acciones civiles con transcendencia patrimonial*) vedrørende den insolventes aktiver, bortset fra krav i retssager vedrørende retlig handleevne, slægtskab, ægteskab og mindreårige.

Arbejdsretlige sager (*acciones sociales*), som medfører kollektiv ophævelse, ændring eller suspension af ansættelseskontrakter, hvor arbejdsgiveren er under konkurs, eller suspension eller ophævelse af kontrakter i den øverste ledelse.

Alle fuldbyrdelsesforanstaltninger eller foreløbige retsmidler i relation til den insolvente parts aktiver og økonomiske rettigheder, uanset hvilken ret der udstedte eksekutionsfundamentet.

Civile erstatningskrav mod virksomheders bestyrelsesmedlemmer, revisorer eller likvidatorer for en skade, som den insolvente part har lidt under konkurssagen.

Krav vedrørende:

illoyal konkurrence

intellektuel ejendomsret og reklame

selskabsret og lov om kooperative selskaber

national eller international transport

søret

almindelige kontraktbetingelser og -vilkår

anvendelse af reglerne om voldgift på ovenstående sager.

Kompetencen til at indlede og behandle konkurssager tilfalder handelsretten på det område, hvor omdrejningspunktet for skyldnerens hovedinteresser er (*el centro de sus intereses principales*). Såfremt skyldneren også har bopæl i Spanien, og bopælen og omdrejningspunktet for hans eller hendes hovedinteresser ligger forskellige steder, er handelsretten på det sted, hvor skyldneren har bopæl, også kompetent til at behandle sagen. Her har den fordringshaver, der indgiver konkursbegæringen, frit valg.

Når skyldneren er en juridisk person, formodes det, at hjemstedet er omdrejningspunktet for personens hovedinteresser. I denne forbindelse tages der ikke hensyn til en eventuel flytning af hjemstedet i løbet af de seks måneder, der ligger forud for konkursbegæringen.

Handelsretterne i Alicante fungerer som domstole for sager vedrørende EU-varemærker, når de udøver deres enekompetence til i første instans at behandle alle tvister, de får forelagt i henhold til Rådets forordning nr. 40/94 af 20. december 1993 om EF-varemærker og Rådets forordning nr. 6/2002 af

12. december 2001 om EF-design.

Når domstolene for sager vedrørende EU-varemærker udøver deres kompetence i disse sager, er de stedligt kompetente for hele det nationale territorium.

Ud over disse særlige domstole kan domstolstjenesten (*Consejo General del Poder Judicial*) ved lov, når der er flere domstole af samme type, bestemme, at en eller flere af dem har enekompetence til at behandle bestemte typer sager eller til at føre tilsyn med fuldbyrdelsessager inden for det berørte retsområde.

Denne beføjelse har tjenesten allerede udøvet flere steder, navnlig i forbindelse med manglende retlig handleevne og tvungen institutionalisering på grund af psykisk sygdom, hvor det generelt er familiedomstolene, der har fået tildelt kompetence.

Sidste opdatering: 14/06/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.